

FÖRORD

Det har alltid fyllt mig med stor respekt och inre beundran när jag har mött människor med en övertygelse som också betyder en direkt koppling till vardagslivet. Det finns många som vill att andra ska ändra på sig för att man själv ska få en smidigare livssituation. Det är smidigt i första läget att förklara alla sina problem med hjälp av andras brister. Med Jakob i Nya Testamentet är det annorlunda. Här möter vi en person som är beredd att vara tydlig och träffande utan att det handlar om något annat än vårt eget bästa, Guds ära och den kristna kyrkans hälsa. Jakobs brev innehåller så mycket tillämpad visdom vilken faktiskt går att ta till sig och leva efter. Jakobsbrevet är inte krångligt och svårtillgängligt. Det finns mycket i Jakobs brev som utmanar och gör oss obekväma. Jakob försöker inte alltid tala till lustens känslor, Jakob vill se vår tro praktiseras genom goda gärningar. Jakob vill att vi ska

aktiveras av vår tro. Jakob kan hjälpa oss att praktisera det faktum att vi är älskade av Gud, att vi aldrig kan förtjäna hans kärlek men att istället vara drivna av kärlek. Den yttersta passionen och den inre drivkraften att med sitt liv betyda något också för andra får sin främsta förankring i det faktum att vi är oerhört älskade.

Jag har skrivit denna bok med en fast övertygelse att du och jag behöver tydliga föredömen. Vi är i behov av att låta andra människor beröra våra liv. Det finns människor med ett ärende till oss och som inte agerar för att uppfylla eget bekräftelsebehov, dessa människor ska vi och bör vi lyssna till. Jakob är en sådan person.

När jag läser Jakobs brev får jag en känsla av att han vill ge svar på frågor, frågor som möjligen skulle kunna formuleras så här:

- Vad gör man när tron får stryk?
- När ska man prata och när ska man hålla tyst?
- Det finns inget vettigt med tvivel, eller?
- Vem ska man vara vän med egentligen?
- Hur ber man i tro?

Jag tror också att Jakob med sitt brev kan få se en välkommen utveckling i den kristna församlingen om vi tillämpar det vi läser:

- Varje medlem i kyrkan kommer på insidan av dess liv och kan med sin tid, sin förmåga och sina gåvor bevisa att man är kyrkan och ser sig själv inom församlingens ”vi”.
- Församlingen utmanas ständigt att gå bort ifrån begränsande egennytta och utmanas till att vara generös och utgivande. Kyrkan samlar in med syfte att sända ut.
- Förändring välkomnas som en konstant del av livet som troende. Andligt liv innebär dynamik, nyorientering och också en anpassningsförmåga för församlingens bästa. Denna förändringsvilja har frälsningens förvandling som grund. Det är inte en förändring för förändrandets skull. Det är en förändring som hämtar sin näring i det faktum att vi är nya skapelser genom Jesus.
- Kärlek i ständigt växande till Gud och till varandra.
- Ett ledarskap som växer i sundhet, frimodighet och uthållighet.

Boken är skriven som en textutläggning mer än en utläggning av egenvalda teman. Det är en stor nytta med detta att låta bibelordet tala till oss, att inte välja egna favoriter utan

låta Ordet komma till oss. Låt Ordet välja dig. Välkommen med på en vandring i visdomslitteraturen Jakobsbrevet. Som introduktion till varje kapitel får vi följa med pastor Peter i olika händelser som knyter an till varje kapitel. Givetvis är novellavsnitten skrivna som just noveller, finns det sammanträffanden med verkliga händelser är det just sammanträffanden. Jag tror att du får bäst utbyte av boken genom att först läsa aktuellt avsnitt ur Bibeln och sedan läsa aktuell text i denna bok. För enkelhetens skull finns bibeltexten som inledning till varje kapitel. Varje kapitel i boken avslutas med samtalsfrågor och tillämpningsmöjligheter vilka du kan använda själv eller tillsammans med andra i grupp.

Jag vill tacka Sigvard Herber för all hjälp med transkribering av mina predikningar som bildar underlag för denna bok. Tack också till församlingsledningen och medarbetarteamet i Pingst Västerås för ert stöd och ert hjärta för församlingen. Mitt största tack går till min fru Susanne för all kärlek, allt stöd och all omsorg om vår familj.

Västerås i februari månad 2012
/Daniel Alm

KAPITEL 1

INTRODUKTION TILL JAKOBS BREV

Genom historien har Jakobsbrevet väckt olika känslor. Reformatorn Martin Luther hade så fullt upp med att göra upp med den romersk-katolska kyrkans syn på hur människan får ett rätt förhållande till Gud att han ansåg Jakobs brev vara alldeles för gärningsbetonande. Han kallade brevet för en ”halmepistel”, en beteckning som beskriver hans tveksamhet till dess betydelse. Den danske filosofen och teologen Sören Kierkegaard däremot ansåg Jakobs brev som sin favorit i Nya Testamentet på grund av dess betoning på praktisk, daglig kristendom. Jakob talar väldigt mycket om Jesus gjorde. Det går inte att läsa evangelierna och ta del av Jesus tal utan att inse dess utmanande innehåll. I Matteusevangeliet finns flera predikningar av Jesus nedskrivna som exempel. Där finns den berömda Bergspredikan som bland annat gett oss den gyllene regelns etiska grundbult om att behandla andra som

vi själva vill bli behandlade. Jakobs brev är i stora stycken en förlängning och fortsatt betoning av Jesus budskap. Men det är ett faktum att Jakob inte talar så mycket om Jesus i sitt brev, kanske avsikten är att trons gärningar istället ska tala om Herren. Jakob har intressanta ord att ge till dig som kanske ibland tröttnar på ord. Jakob har något viktigt att säga till dig som tycker att det kommer mycket oviktigt från kyrkans miljö. Jakob är en tuffing med ett budskap till dig som tycker att kristen tro verkar vara något för den som inte vill bli utmanad i livet. Jakob har gott om utmaningar att ge.

Jakobs brev är i sin form närmast att jämföra med vishetslitteraturen i Gamla Testamentet. Där ingår böckerna Job, Psaltaren, Ordspråksboken, Höga Visan och Predikaren. Jakob skriver ett allmänt hållet brev som berör församlingen i stort. Brevet är inte riktat till en specifik församling på en ort utan är riktat till församlingen som helhet. Troligen är det föreståndaren i Jerusalemsförsamlingen, vilken också är Jesu halvbror Jakob, som är författaren. Som alltid när det gäller frågor om datering, författarskap och mottagare av de nytestamentliga texterna finns det olika uppfattningar och teorier om detta. Självt har jag inte svårt att tro på Herrens bror Jakob som författare. Han kom till tro på Jesus efter ett möte med honom som uppstånden (1 Korintierbrevet 15:7). Jakob skriver med självklar tyngd och naturlig auktoritet. Jakobs brev skulle kunna vara den äldsta skriften i Nya Testamentet. Dess

karaktär är inte dogmatisk eller teologiskt undervisande vad gäller olika lärouppfattningar. Brevets teologiska tyngd finns på det moraliska och praktiska planet.

När vi försöker se huvudpunkter i undervisningen från Jakob handlar det om att kunna se prövningar och svårigheter som i förlängningen trosstärkande. Jakob betonar också betydelsen av att inte bara höra utan också göra det Ordet säger. Jakob vill inte göra skillnad på fattig och rik, han uppmanar sina läsare att älska sin medmänniska som sig själv och det är Jakob som undervisar att tron dör utan gärningar. Jag tror inte att Jakobs brev motsäger läran om rättfärdiggörelse genom tro endast, utan blir mer en tillämpning av vad en troende gör av den kärlek han eller hon fått ta emot av Gud.

Vi är rättfärdiggjorda endast av tro, men tron kan inte levas frikopplad från livet och andra människor. Jakobs brev går att likna vid en form av mentorsinstruktion, han är instruktiv men är det för att vi ska kunna göra det han gör. Jakob är beredd att göra själv och låta oss titta på, men stannar inte där, han vill att vi ska göra tillsammans. Jakob kan visa oss hur vi lever ut tron. Det Jakob visar vill jag kalla för en praktisk kristendom.

KAPITEL 2

TILLÄMPA DITT TILLSTÅND

Han gick ner för att öppna dörren. Redan när dörrklockan hördes väcktes en inre oro. Det här är nog inte ett besök som handlar om att lämna över blommor och choklad precis, tänkte den unge pastorn. Han hade vant sig vid att låta den inre förvisningen om vad som skulle hända innebära ett slags mental förberedelse på vad som skulle komma. Just den här gången kändes olusten redan när det ringde på dörren.

Mycket riktigt, kvällens oanmälda besök handlade inte om någon artighetsvisit. Tre upprörda och bekymrade personer hade något att säga och det handlade både om pastorn och det förfärliga tillståndet i kyrkan. Deras uppfattning var glasklar, det skulle aldrig bli någon tillväxt och välsignelse om man har en pastor som låter synd passera obemärkt förbi. Jo, pastorn visste vad det handlade om. En ung kille i församlingen skulle bli pappa långt innan hans förhållande med sin

flickvän var i närheten av en fast relation eller ännu mindre ett bröllop. Peter kände killen och visste om hans bakgrund, Peter tyckte att man skulle förlåta och gå vidare utan att göra någon större sak av det hela. I varje fall kunde Peter inte förstå vad kvällens besökstrio hade med saken att göra. Pastor Peter hade fört samtal med det unga paret, de hade bett att få träffa honom för att prata om sin framtid. Allt var uppklarat men kvällsbesökarna hade en helt annan uppfattning. De ansåg att det var fejt av pastorn att inte markera sitt avståndstagande, och egentligen borde han slänga ut folk ur kyrkan om han nu hade vågat stå för något. Dessutom kunde de inte alls förstå att ingen förstod att de skulle vara de bästa att vara med i församlingens ledning, och därför tänkte de minsann lämna församlingen. Samtalet var kort och avslutades abrupt i dörröppningen. Det fanns inga önskemål om dialog, det fanns bara en vilja att meddela informationen om utebliven välsignelse, bedrövligt ledarskap från pastorn och att man minsann tänkte tacka för sig. Den kvardröjande insikten hos Peter viskade om människor vars intresse nog inte handlade så mycket om en ung kille i kyrkan, det handlade nog mest om dem själva.

I den lilla lägenheten fanns inget större lugn den kvällen. Trots en mental förberedelse som viskade om att pressande tider också kunde komma kändes det ändå orättvist och svårhanterligt. Han hade aldrig tänkt sig att en pastors roll

skulle innebära att man inte blev omtyckt och att man inte kunde få alla att förstå det som var så uppenbart. Hur skulle en kyrka kunna fungera utan nya chanser för människor? Var det inte i tuffa tider man behövde varandra mera, skulle man inte försöka hitta glädje mitt i det som var tufft? Var det verkligen rätt att ta avstånd och lämna? Tankarna gav inte den unge församlingsledaren någon vila men inom honom fanns vissheten om att det inte fanns några möjligheter till bortförklaringar eller kompromisser. Om jag lyssnar på de här människorna kommer jag fastna i deras makt, om jag låter hårda domar direkt stänga ute människor kommer vi att vara en tickande bomb. Tankarna malde och blev till en och sedan många suckar av bön till Gud. I bönen klarnade en stark övertygelse, det sista som får hända är att den här typen av uppfattningar får inflytande i vår gemenskap. Pastor Peter tänkte inte låta sig luras av människor med snabbhet att döma, och samtidigt verkade de vara utan någon som helst självinsikt.

När informationen om sprickan i den lilla församlingen kom till olika personer i gemenskapen hände något märkligt. Det fanns en större styrka än vad pastorn trott. Det fanns mera kraft hos övriga församlingsledare än han hittills hade sett. Det fanns människor som gick in i församlingen när de andra gick ur. När pastorn rådfrågade kollegor och erfarna människor kändes det nästan lite skönt att höra att även andra

hade varit med när människor vänt ryggen till och ifrågasatt ens ledarskap och agerande. Det verkade som att människor som varit med länge också hade varit med om tuffa perioder. Ändå verkade de glada och nöjda med livet, också med livet i kyrkan. Det var någonting som hade hjälpt pastorerna att aldrig ge upp, att alltid gå vidare. Sakta kände Peter att han genom processen med sina motståndare mognade från pojke till man. Han förstod inom sig att han nog aldrig skulle kunna göra alla glada. Peter kände sig märkt av de senaste veckornas händelser, han kände sig på ett sätt stark men inom honom gnagde samtidigt en osäkerhet, och självförtroendet hade fått sig en smäll.

”Rena mina motiv”. Det var ledardag i regionen där pastor Peter bodde och man bad tillsammans efter goda samtal och intressanta bibelfördjupningar. En av kollegerna bad högt för sina kolleger men också för sig själv. Han bad om överlåtelse och när Peter hörde bönen tog den tag rejält i honom. När Peter hörde en av sina närmaste kollegor be strofen om rena motiv gick hjärtat sönder ännu en gång. Peter erkände för sig själv hur oerhört jobbigt han tyckte det var att bli ifrågasatt och kritiserad. Hjärtat gick inte sönder som om det skulle spricka, det gick sönder för att kanske kunna bli helt. Hur är det för mig, tänkte han. Är jag så ljum eller är jag så hård som några människor säger. Varför står jag för det jag står för, vad är det som gör så ont? I bönen malde det inom Peter. Men

det var som att hjärtat gick sönder så att det enorma inträffade, hjärtat blev mer helt än någonsin. I den gemensamma samlingsen av människor med uppdrag att bygga församling och leda människor fanns inga dolda motiv. Det fanns bara en vilja att tjäna. Bönen filtrerade bort det väl undångömda självföraktet. Bönen brände bort andras omdömen om den urdålige pastorn. Peter visste inom sig att motiven i hjärtat höll för granskning av vem som helst. Han var inte så dålig som hans kritiker och hans eget självförtroende viskade inom honom. Peter bestämde sig för att acceptera sig själv och älska sig själv som rättfärdig hos Gud.

Livet i kyrkan gick vidare och det började bli allt mera så att människor kom till tro. Många ungdomar ville vara med och pastor Peter funderade över var det fanns möjlighet att expandera någonstans. Det fanns en inre drivkraft eller om det möjligtvis var en frestelse att bygga något större än tidigare, att få se nya aktiviteter och en församling stark som ett framgångsrikt företag. Men verkligheten var att han själv var kyrkans största utgift och det fanns inte några större möjligheter till expansion med de pengar som fanns på kontot. En dag fick Peter ett erbjudande han enligt erbjudaren inte skulle kunna avvisa. Kyrkan skulle kunna få en stor villa, alldeles gratis. Det lät väldigt bra, men någonstans i bakhuvudet fanns en tanke som malde. Tanken ”om något är för bra för att vara sant, är det sällan sant”, ville inte riktigt släppa. Mycket

riktigt, donatorn hade en lång lista med förväntningar och krav som den lilla församlingen skulle fixa om man tog emot denna fantastiska gåva. Den stora generösa gåvan kändes plötsligt mera som en kvarnsten än en ädelsten. Efter att ha stämt av med sin ledargrupp tackade Peter nej med motiveringen att en gåva kan ju aldrig vara en gåva om den har en massa krav med sig, då är det väl en affärsrelation. Svaret kom snabbt och vasst. Den stora donatorn ville absolut inte vara en vanlig givare till församlingen och ville inte längre vara någon stordonator med en sådan pastor. Pastor Peter lyckades inte expandera varken verksamheten eller populariteten hos den tänkta donatorn, men inom sig visste Peter att både han själv och församlingen även i fortsättningen skulle vara fri. Vi är beroende av Gud, inte människor, tänkte Peter. Jag måste leva fritt, församlingen måste hållas fri. Sällan hade Peter känt sig så glad när han orkat tacka nej, men inom sig visste han att frihet hade mycket med tro att göra, inget skulle få ta bort detta ifrån honom. Expansionslusten fanns kvar, men kvar fanns också insikten om ett tillstånd av trons frihet med dess djupa glädje. Den inre glädjen räckte till.